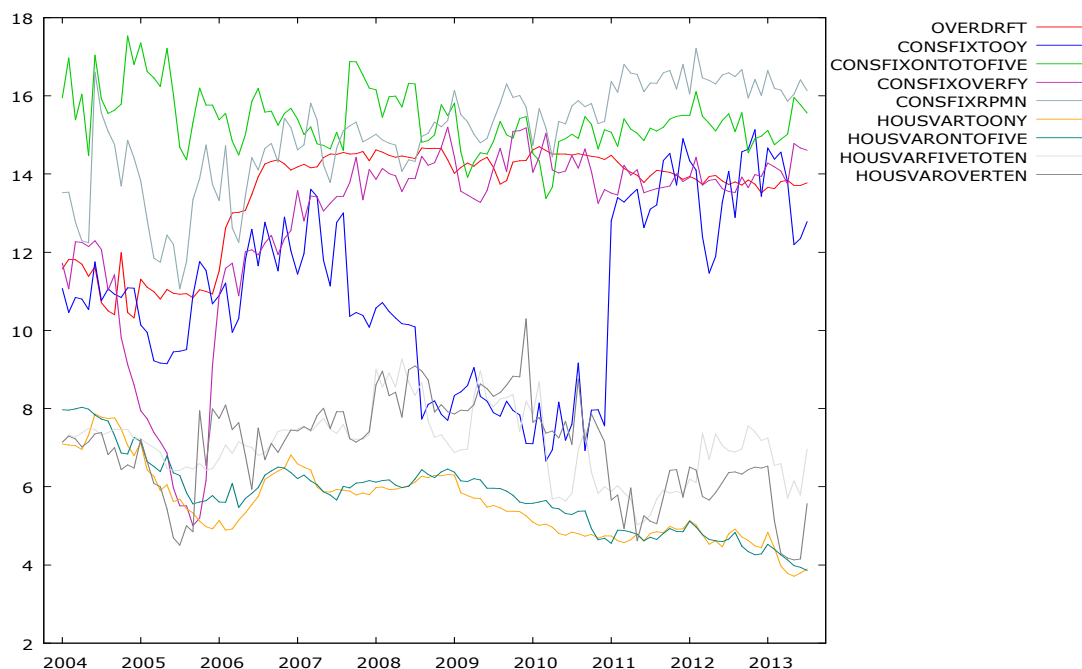

Vyhodnotenie sezónnosti vo vývoji úrokových sadzieb zo spotrebiteľských a hypotekárnych úverov na Slovensku v období rokov 2004 – 2013.

Vývoj úverovej aktivity je jedným z najvýznamnejších ukazovateľov vývoja bankového sektora krajiny. Na Slovensku pozorujeme niektoré zmeny, najmä po vstupe do eurozóny. Pomerne zložitou úlohou je určiť, aký bol vplyv cyklického vývoja, náhodných vplyvov a sezónnej zložky.

V tomto príspevku sa sústredím najmä na vyhodnotenie sezónnosti vplyvu na vývoj úrokových sadzieb z hypotekárnych a spotrebiteľských úverov v období 2004 – 2013 v podmienkach SR,

Pri pohľade na graf vývoja úrokových sadzieb zo spotrebiteľských a hypotekárnych úverov na Slovensku pozorujeme, že úrokové sadzby zo spotrebiteľských úverov boli výrazne vyššie v porovnaní s úrokovými sadzbami z hypotekárnych úverov. Najvýraznejšie zmeny sa prejavili vo vývoji fixnej úrokovej sadzby zo spotrebiteľských úverov do 1 roka.

Zdroj údajov: www.nbs.sk, vlastné spracovanie v modeli Gretl.

Súvislosti vo vývoji úrokových sadzieb sme si overili aj korelačnou maticou a jednoduchým regresným modelom.

OVERDR FT	CONSFIX TOOY	CONSFIXONT OTOFIVE	CONSFIX OVERFY	CONSFIXRPMN	HOUSVART OONY	HOUSVAR ONTOFIVE	HOUSVARFIV ETOTEN	HOUSVAROV ERTEN	
1,0000	-0,0442	-0,4207	0,8373	0,5756	-0,4036	-0,4728	0,1108	0,2922	OVERDRFT
	1,0000	0,1120	0,0235	0,3471	-0,2232	-0,3777	-0,3112	-0,5536	CONSFIXTOO Y
		1,0000	-0,3404	-0,1571	0,3955	0,3627	0,0900	-0,0523	CONSFIXONT OTOFIVE
			1,0000	0,7165	-0,2976	-0,3724	0,1191	0,2729	CONSFIXOVE RFY
				1,0000	-0,4487	-0,5948	-0,1847	-0,0769	CONSFIXRPM N
					1,0000	0,9375	0,4613	0,3848	HOUSVARTO ONY
						1,0000	0,4448	0,4127	HOUSVARON TOFIVE
							1,0000	0,6764	HOUSVARFIV ETOTEN
								1,0000	HOUSVAROV ERTEN

Correlation coefficients,

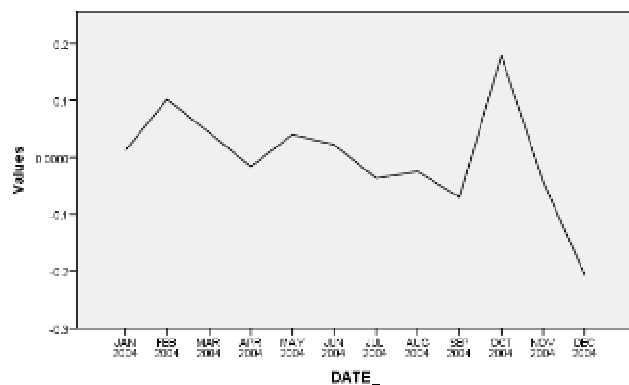
Source: observations 2004:01 - 2013:07, 5% critical value (two-tailed) = 0,1832 for n = 115

Ako vyplýva aj z tabuľky korelácií, najvyššia miera korelácií bola medzi úrokovými sadzbami v rámci hypotekárnych úverov, čo uvedený vývoj vysvetľuje pomerne slabou.

Sústredili sme sa na sezónnu zložku v úrokových sadzbách. Na základe štatistickej analýzy sme dospeli k nasledujúcim výsledkom.

Dekompozíciou časového radu úverov prostredníctvom bežného účtu (OVERDRAFT) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,2 do 0,2 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov ako ukazuje graf.

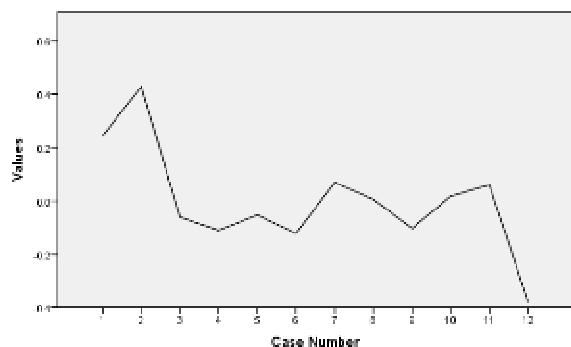
Seasonal Decomposition
Series Name: OVERDRFT
Seasonal Factor

Data: www.nbs.sk

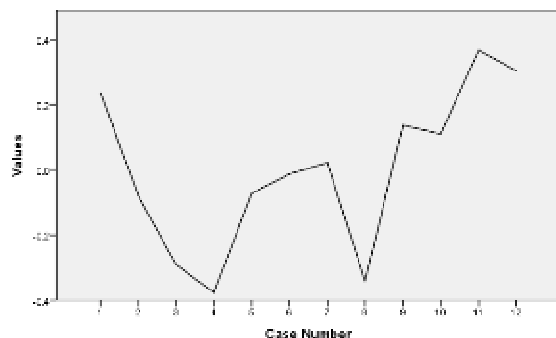
Dekompozíciou časového radu spotrebiteľských úverov do 1 roka (CONFIXTOOY) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,4 do 0,4 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov tak ako ukazuje graf.

Seasonal Decomposition
Series Name: CONFIXTOOY
Seasonal Factor

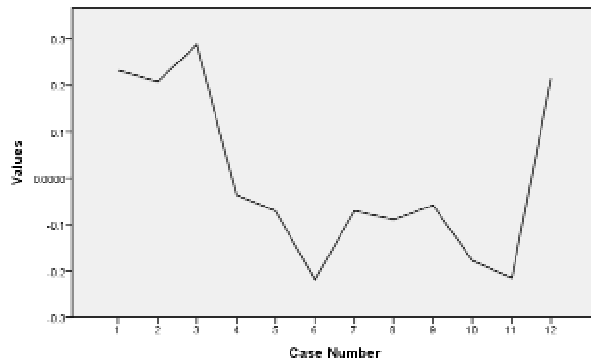
Dekompozíciou časového radu spotrebiteľských úverov od 1 do 5 rokov (CONFIXONTOFIVE) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,4 do 0,4 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov tak ako ukazuje graf.

Seasonal Decomposition
Series Name: CONFIXONTOTOFIVE
Seasonal Factor

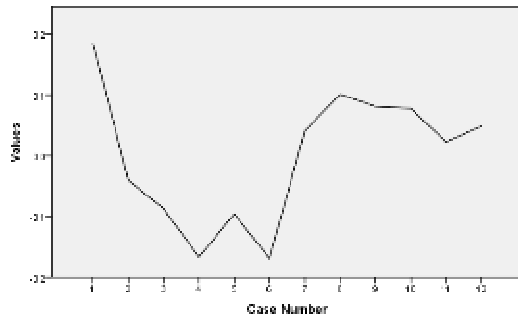
Dekompozíciou časového radu spotrebiteľských úverov nad 5 rokov (CONFIXOVERFY) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,3 do 0,3 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov tak ako ukazuje graf.

Seasonal Decomposition
Series Name: CONSFIXOVERFY
Seasonal Factor

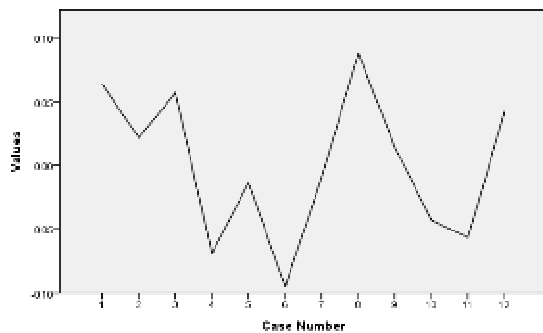
Dekompozíciou časového radu hypotekárnych úverov do 1 roka (HOUSVARTOONY) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,2 do 0,2 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov tak ako ukazuje graf.

Seasonal Decomposition
Series Name: HOUSVARTOONY
Seasonal Factor

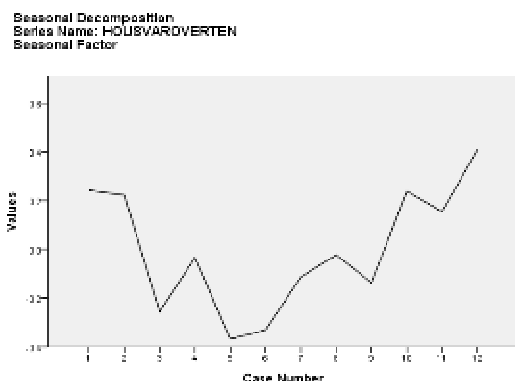

Dekompozíciou časového radu hypotekárnych úverov od 1 roka do 5 rokov (HOUSVARONTOFIVE) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,1 do 0,1 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov tak ako ukazuje graf.

Seasonal Decomposition
Series Name: HOUSVARONTOFIVE
Seasonal Factor

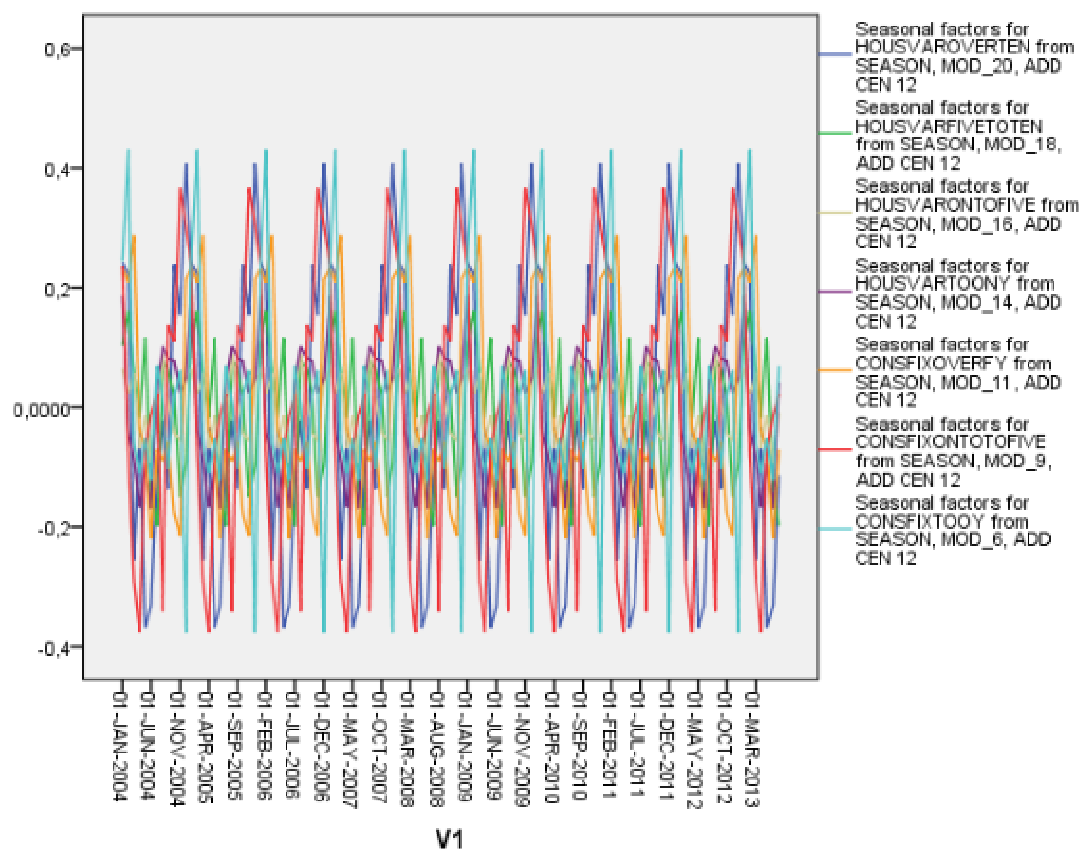

Dekompozíciou časového radu hypotekárnych úverov so splatnosťou nad 10 rokov (HOUSVAROVERTEN) sme dospeli k záveru, že sezónna zložka dosahuje rozpätie od -0,1 do 0,1 % a sezónne je rozložená podľa mesiacov tak ako ukazuje graf.

Ako ukazujú jednotlivé výpočty a grafy sezónnej zložky v rámci úrokových sadzieb z úverov, sezónna zložka sa podieľa na úrokovej sadzbe v rozpätí od 0,2 do 0,8 %.

Graf: Sezónnosť v jednotlivých druhoch úverov

Najnižšia sezónnosť sa prejavuje v úrokových sadzbách z hypotekárnych úverov so splatnosťou od 1 do 5 rokov ($2 * 0,1$); a najvyššia sezónnosť sa prejavuje v úrokových

sadzbách spotrebiteľských úverov do 1 roka a pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov (2 * 0,4).

Poznámka:

Prezentovaný príspevek je súčasťou výstupu Špecifického výzkumu MUNI(A(0743/2012, riešeného na Katedre financií, Ekonomicko-správnej fakulty, Masarykovy univerzity v Brne za rok 2013.

Použité zdroje:

1. Štatistické údaje Národnej banky Slovenska. Dostupné na: www.nbs.sk
2. Použitie programu Gretl.
3. Použitie programu SPSS.